

Sygn. akt II KK 253/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **M. G., M. M., P. P., D. Ś.** obwinionych z art. 93 ust. 6 i 7 ustawy- Prawo Lotnicze

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 września 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w K.

z dnia 21 maja 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i uniewinnia obwinionych
M. G., M. M., P.P. i D. Ś. od popełnienia zarzuczanych im czynów,
zaś kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2014 r., sygn.[...], Sąd Rejonowy w K. uznał obwinionych M. G., M. M., P. P. i D. Ś. za winnych tego, że w dniu 7 września 2013 r. w K. na ul. Ł., z działki nr 777/6 należącej do Urzędu Miasta K., dokonywali

startów i lądowań motolotnią bez zgody posiadacza nieruchomości i przypisując każdemu z nich wykroczenie z art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r.- Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r., poz. 1393, ze zm.), na podstawie art. 39 § 1 k. w. odstąpił od wymierzenia obwinionym kary. Jednocześnie zwolnił ich od ponoszenia kosztów postępowania (k. 56).

Wyrok ten uprawomocnił się bez kontroli instancyjnej w dniu 29 maja 2014 r. (k. 95, 100).

Został on jednak zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionych. Skarżący na zasadzie art. 111 k.p.s.w. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w. zarzucił orzeczeniu Sądu *meriti* rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 1 § 1 k. w. i art. 5 § 1 pkt 2 k.p.s.w., polegające na uznaniu obwinionych: M. G., M. M., P. P. i D. Ś. za winnych popełnienia zarzucanych im wykroczeń z art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. -Prawo lotnicze, podczas gdy wymienione przepisy nie zawierają sankcji karnej i tym samym nie penalizują określonych w nich zachowań jako wykroczeń.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o uniewinnienie obwinionych od popełnienia zarzucanych im czynów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, dlatego została rozpoznana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Analiza akt sprawy w pełni potwierdziła podniesiony w kasacji zarzut wydania zaskarżonego orzeczenia z rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego i postępowania w sprawach o wykroczenia, mającym wpływ na treść orzeczenia.

Na wstępie należy zauważyć, że Prokurator Generalny wywiódł kasację na korzyść obwinionych. Zatem, ich odpowiedzialność możemy rozważać jedynie w kategorii przepisów wykroczeniowych ze względu na obowiązujący zakaz *reformationis in peius* (art. 112 k.p.s.w. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. i art. 434 k.p.k.).

Odnosząc się do zarzutu kasacyjnego trzeba stwierdzić, że wyrażona w art. 42 ust. 1 Konstytucji RP i art. 7 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjętej w Rzymie, dnia 4 listopada 1950 r.

(Dz.U.1993.61.284) zasada *nullum crimen, nulla poena sine lege* ma zastosowanie również w odniesieniu do wykroczeń (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KK 245/09, LEX nr 529630), bowiem znajduje swoje odzwierciedlenie w treści art. 1 § 1 k. w., który stanowi, że „odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5.000 złotych lub nagany...”. Oznacza to, że zachowanie podlegające kryminalizacji, powinno zostać sprecyzowane w zakresie jego rodzaju, cech charakterystycznych, jak również wysokości przewidzianych kar i zasad ich wymierzania wyłącznie w akcie rangi ustawowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 r., sygn. III KK 226/09, Biul.PK 2009/8/9).

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 22 stycznia 2013 r., 42931/10 (LEX nr 1252913) w sprawie *Camilleri v. Malta* potwierdził, że art. 7 ust. 1 Konwencji stanowi zasadę, według której jedynie prawo może definiować przestępstwo i przewidywać za nie karę (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Stąd wynika, iż czyny zagrożone karą i odpowiadające im kary muszą być wyraźnie określone przez prawo. Wymóg ten zostaje spełniony wówczas, gdy jednostka może wywieść z brzmienia odnośnego przepisu - oraz, gdy zachodzi taka potrzeba, przy pomocy sądowej interpretacji tego przepisu - jakie działania lub zaniechania sprawiają, że poniesie ona odpowiedzialność karną.

Natomiast dopuszczalne jest doprecyzowanie znamion ustawowych niektórych czynów zabronionych w aktach rangi podustawowej, szczególnie w sytuacji gdy ustawowy opis czynu zabronionego nie jest kompletny i wymaga dopełnienia przepisem odrębnym zamieszczonym w innym akcie prawnym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 1995 r., II KRN 158/95, Prok. i Pr.-wkł. 1996/6/2, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2009 r., I KZP 29/08, OSNKW 2009/2/15).

W wypadku czynów stypizowanych w odrębnych ustawach, a więc pozostających poza zbiorem wykroczeń określonych w Kodeksie wykroczeń, przepis taki powinien zawierać także sankcję przesądzającą o tym, że zagrożony nią typ czynu zabronionego stanowi wykroczenie albo zawierać przepis odsyłający

do tego rodzaju sankcji przewidzianej w przepisach karnych tejże ustawy szczególnej.

Wskazanych wyżej cech nie zawiera art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. -Prawo lotnicze, albowiem przepisy te, formułujące nakaz określonego postępowania dowódcy statku powietrznego wykonującego start i lądowanie na lądowisku wykorzystywanym nie częściej niż 14 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy, polegający na obowiązku uzyskania zgody posiadacza nieruchomości, na której znajduje się lądowisko na dokonanie takich manewrów, nie zostały wyposażone w sankcję karną, jak też nie odwołują się w tym zakresie do działu XII ustawy -Prawo lotnicze zawierającego przepisy karne.

Konstrukcja jedyne przepisu ustawy -Prawo lotnicze zawierającego katalog wykroczeń - art. 210, zawiera zakazy i nakazy określonego postępowania wskazanych w nim podmiotów, m. innymi poprzez sformułowanie „...Kto wbrew ...” i następcze odwołanie się do enumeratywnie wymienionych przepisów ustawy -Prawo lotnicze. W ten sposób ustawodawca uzupełnia znamiona poszczególnych wykroczeń o przepisy szczegółowo regulujące stosunki prawne z zakresu lotnictwa cywilnego. Należy zaakcentować, że powołany art. 210 nie odwołuje się do art. 93 ust. 6 i 7 tejże ustawy, co przy uwzględnieniu braku zawartej w tych przepisach sankcji oznacza, że nie stanowią one wykroczeń, a są jedynie normami prawnymi o charakterze administracyjno – porządkowym, co trafnie zauważył w wywiedzonej kasacji Prokurator Generalny. Z tego powodu w odniesieniu do tego rodzaju czynu, nie ma również zastosowania art.48 k.w. pozwalający na stosowanie części ogólnej kodeksu wykroczeń do ustaw szczególnych zawierających przepisy karne. Prowadzi to do wniosku, że Sąd Rejonowy bez podstawy normatywnej zastosował wobec obwinionych art. 39 § 1 k. w.

Trzeba również zauważyć, że art. 93 ust. 6 i 7 cyt. ustawy nie stanowi przestępstwa o czym przekonuje dyspozycja art. 211 i 212 zawierających katalog przestępstw przewidzianych ustawą -Prawo lotnicze.

W związku z tym Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok w sposób rażąco naruszył art. 1 § 1 k. w. i art. 5 § 1 pkt 2 k.p.s.w., albowiem uznanie w realiach przedmiotowej sprawy, obwinionych za winnych popełnienia zarzucanych im czynów, nie będących wykroczeniami, stanowiło naruszenie zasady *nullum crimen*

sine lege przewidzianej w art. 1 § 1 k. w. i miało istotny wpływ na treść tego orzeczenia.

Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i uniewinnił M. G., M. M., P. P. i D. Ś. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Orzeczenie o kosztach postępowania oparto na podstawie art. 118 § 2 i 119 k.p.s.w. w zw. z art. 638 k.p.k.